

T.C. Maliye Bakanlığı
9. MASAK - TBB Çalıştayı

Hüseyin Aydın
Türkiye Bankalar Birliği
Yönetim Kurulu Başkanı

11 Mayıs 2018
İstanbul

Sayın Bakanım, Sayın Başkanım, Değerli Meslektaşlarım, Değerli Basın Mensupları,

Maliye Bakanlığı, Mali Suçları Araştırma Kurumu, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu ile sektör temsilcilerini buluşturan Çalıştayımıza hoş geldiniz. Sizleri saygıyla selamlıyorum.

Suç gelirleri ve terörizmin finansmanı ile mücadele sadece bir ülke için değil, küresel ekonominin güvenliği açısından da önemlidir. Bu nedenle titiz bir uygulamaya, etkin bir denetime ve uluslararası güçlü işbirliğine ihtiyaç vardır.

Suç gelirleri ve terörizmin finansmanı ile mücadelede en önemli konu bilgi ve kurumlar arası işbirliğidir. Bu çerçevede, uygulamanın çok daha etkin hale gelmesi için tespitlerimiz ve önerilerimiz şunlardır:

1. Yaptırıma tabi ülke, kuruluş ve kişilere ait bilgiye her zaman açık ve net olarak ulaşabilmeliyiz. Farklı yaptırım listelerini güncel olarak izleyen, yeknesak hale getiren ve onaylayan tek bir kuruma ihtiyacımız var ki bu Masak olmalıdır.
2. Mücadele edilen kişi veya gruplar yepyeni yöntemler ile sistemin etkinliğini azaltmaya çalışıyorlar. Doğası gereği, tecrübe edindikçe yeni önlemler alsak da öğrenme sürecinde cezalandırıcı değil yol gösterici bir yaklaşım bekliyoruz.
3. Şüpheli işlem bildirim sayısının artırılması baskısı ve ceza uygulaması nedeniyle, *“biz bildirelim, Masak karar versin”* yaklaşımı öne çıkıyor. Çok sayıda önemsiz konu için de şüpheli işlem bildirimleri yapılmak zorunda kalınıyor. Her yıl yüzbinlerce şüpheli işlem bildirimleri yapılması sektörü olduğundan daha yüksek gibi gösteriyor. Tabii müşteri de mağdur olabiliyor. Bu yaklaşım devam ederse 10 yıl içinde müşterilerin yarısı şüpheli olacak. Şüpheli işlem sayısı artsın diye bankalar yarıştırmamalı. Karaparanın aklanması ile mücadelede gerçek hedeften sapılmamalıdır.

4. Bazı durumlarda kantarın topuzu kaçabiliyor. Ehemle mühim karışıyor. Son derece önemsiz ve çok küçük olaylara ölçüsüz cezaların kesildiğine şahit oluyoruz. Bu durum motivasyonu düşürüyor.

5. Şüpheli işlem bildirimleri ile ilgili son dönemde karşılaşılan önemli bir konu yasadışı bahis ve kumar ile ilgilidir. Bu konularda şüpheli işlemlerin tespitinde ve engellenmesinde bankalar düzenlemelere uyum için azami ölçüde hassasiyet göstermektedir. Yasa dışı bahisle mücadele konusunda kayda değer bir çaba ve işbirliği var. Ancak, farklı yasal düzenlemelerden dolayı ciddi güçlüklerle karşılaşılmaktadır. Bankalardan, şüpheli işlem bildirim tarihini izleyen 7 iş günü sonunda resmi bir erteleme kararı verilmeden, müşterilerin hesaplarının ve diğer bankacılık ürünlerinin kullanıma kapatılması istenmektedir. Bu durumda bankalar ve işlemi yapanlar Bankacılık Kanunu'na göre hukuki/idari yaptırımlarla karşılaşabilecektir.

6. Yasa dışı bahis oynatanlar da teknolojiyi iyi kullanıyor ve bizlerin aldığı önlemleri dolanmaya çalışıyor. Bankalar yeni teknoloji desteği ile müşterilerine hızlı, ucuz ve güvenli hizmet yarışındayken, iyi niyetli olmayanlar yasa dışı gelirleri sürdürmenin peşindedir. Yasadışı eylemleri önlemek için elimizden gelen tüm çabayı gösterelim; ancak yeni gelişen hizmet kanallarını da yok etmeyelim.

- Esas olan, yasa dışı bahis oynatmayı ve oynamayı engellemek ve cezalandırmak olmalıdır.
- Sürekli ve çok taraflı bir mücadele içinde olmalıyız. Kayıtdışılık ile mücadeleyi kararlılıkla sürdürmeliyiz. Terör, kumar ve uyuşturucu listesinin bankalarla paylaşılması, müşteri riskleri ve riskli müşterilere ilişkin veri tabanı oluşturularak anlık sorgulama yapılabilmesine imkan sağlanması mücadeleye çok olumlu bir katkı yapacaktır.
- Şüpheli işlemlere ilişkin bilgi paylaşımında yasal kısıtların kaldırılmasını öneriyoruz.
- Hesaplara uygulanan bloke işlemlerinde bankaları ve bankacıları sorumluluk altında bırakmayacak düzenlemelere ihtiyaç vardır.
- Masak düzenlemeleri ve denetimlerinin banka dışındaki tüm yükümlü grupları kapsamına, düzenleme ve denetimde arbitraj olmamasına dikkat etmeliyiz.
- Yasa dışı bahisle ilgili soruşturma ve yargı süreçlerinin hızlandırılmasının ve cezaların ağırlaştırılmasının caydırıcı bir rol oynayacağına inanıyoruz.

- Yasadışı bahse aracılık etmenin ve oynamanın suç olduğuna ve bu işe bulaşanların finansal hizmet alamayacağına ilişkin kamuoyunu sürekli olarak bilgilendirmeye devam etmeliyiz.

Yasa dışı bahis ödemelerinin engellenmesine yönelik olarak Türkiye Bankalar Birliği ve bankalar tarafından alınması gereken önlemleri almaya ve etkin bir şekilde uygulamaya gayret ediyoruz. Bu çerçevede;

- Alternatif işlem kanallarından yapılan işlemlere standartlar getirilmiştir.
- Ödeme araçları ve ödeme kuruluşları ile olan işlemler dikkatli şekilde kontrol edilecektir.
- Kredi kartlarında artı bakiye uygulamasında standartlar belirlenecektir.
- Hesap açılış standartları belirlenecektir.

Bu yılın ikinci yarısında Mali Eylem Görev Gücü'nün ülkemize dönük IV. Tur değerlendirmeyi yapması beklenmektedir. Türkiye Bankalar Birliği olarak bu değerlendirmelere hazırlık kapsamında MASAK ve BDDK ile koordineli olarak çalışıyoruz. Uygulamadan ve denetimden gelen bilgileri değerlendirip teknik ve operasyonel yetkinliklerimizi sürekli olarak geliştiriyoruz.

Ülkemizin çıkarlarını en üst düzeyde, sektörümüzün itibar riskini de en düşük düzeyde tutmaya çaba gösteriyoruz. Bu çerçevede, uygulamanın öneminin farkında bir yönetim anlayışımız, tecrübeli iş ekiplerimiz, yeni teknoloji ile desteklenen iş süreçlerimiz, üyeler ve kurumlar arası güçlü işbirliğimiz var.

İşbirliğine açık, olumlu ve yapıcı yaklaşımınız nedeniyle Sayın Bakanım Şahsınıza ve MASAK Başkanımıza ve Çalışma Arkadaşlarınıza teşekkür ediyorum.

Çalışmaya emeği geçenleri tebrik ediyorum ve katılımınızdan dolayı teşekkür ediyorum.